

*Jette Steensen*

### **Fokus på stedet - en aktuel dagsorden for kritisk pædagogik**

I denne artikel vil jeg argumentere for at stedsbevidst pædagogik har et betydeligt kritisk potentiale, fordi den lægger afstand til den aktuelle uddannelsespolitik, som forsøger at forme alle efter en fælles standard. Kritisk stedsbevidst pædagogik handler derfor om at samle spredte modbevægelser, som aktuelt har begrænset legitimitet hver for sig med henblik på at få samlet gennemslagskraft i uddannelsesfeltet. Klimaforandringer og stigende ulighed kræver andre svar end de, som tilbydes gennem den nationale konkurrencestatsideologi. Derfor er der behov for at bruge de lokale handlemuligheder. Begreberne sted og rum har appel til pædagogikken, fordi de tager udgangspunkt i menneskets livsverden. Som teoretiske begreber er de imidlertid uklare og kalder på videre udvikling og konkretisering, hvis de for alvor skal få gennemslag.

*David Thore Gravesen*

### **Hvorfra? Hvorhen? Om opvækstkvarterets betydning for unges uddannelsesvalg og fremtidige livschancer**

Boligkvarteret har betydning for unges uddannelsesvalg og livschancer. Artiklen illustrerer med udgangspunkt i interviews med unge fra tre meget forskellige skoledistrikter i Aarhus, at unges motiver og muligheder for at vælge uddannelse er meget forskellige alt efter hvilket boligområde de lever i. Meget privilegerede unge oplever ikke uro og social nød i deres nærmiljø og har qua uddannelseskulturel kapital i hjemmet og nabolaget rige muligheder for at vælge eftertragtede uddannelser. Unge fra mere blandede eller udsatte boligkvarterer dirigerer ofte deres uddannelsesvalg imod lettere tilgængelige uddannelsesvarianter, ofte med et pædagogisk eller socialt sigte, der kan forstås som en habituel respons på erfaringer med sociale problemer, både personligt og i nærmiljøet i boligområdet.

*Sune Jon Hansen*

### **Med mor og far og Hirtshals i skole**

I denne artikel ser jeg på de relationer som unge i Hirtshals, en havneby i det nordvestlige Jylland, har lokalt og de relationer de deraf har til det lokale og til uddannelse. I fokus er stedet, det lokale, som en social størrelse, der på forskellig vis gør og gøres til en forskel for unges adgang og tilgang til skole og ungdomsuddannelse. Det teoretiske udgangspunkt er Pierre Bourdieus relationelle tilgang til den sociale verden og med afsæt heri er artiklens analytiske omdrejningspunkt familien og dens akkumulation af social kapital; dvs. dens netværk og forbindelser. Hvad betyder ens families beholdning af social kapital for den måde

og det omfang, som Hirtshals har lagret sig i kroppen som et sted, man vil være? Og hvordan spiller det ind på de unges uddannelsesstrategier og migrations- og mobilitetsmuligheder?

***Lene Larsen & Trine Wulf-Andersen***

### **Unge tilhør og kampe om steder**

Det er centralt i unges identitetsprocesser at opleve at høre til - i uddannelse, i fritidslivet og det sted de bor. Unge tilhørsmuligheder er vævet sammen med deres sociale relationer og netværk – og forskellige steder bliver omdrejningspunkter for tilspidsede kampe, hvem der kan hævde tilhørsforhold og medlemskab, og hvem der ikke kan. Artiklen viser, hvordan unges tilknytning til bestemte (stigmatiserede) områder er noget, der både former og formes af de unges adgang til uddannelsessteder: 'Udkants'-området er på den ene side et sted, hvor disse unge bor og føler, at de hører til – et sted der repræsenterer muligheder for identitet, deltagelse og ejerskab. Samtidig repræsenterer 'udkants'-området 'det forkerte sted' – et sted unge kan længes væk fra, fordi det er diskursivt negativt mærket og associeret med mangel på uddannelses- og fremtidsmuligheder. Som sådan præges de unges lokale tilknytning af en dobbelthed mellem tilhør og længsel.

***Anne-Lene Sand***

### **Matrikelløse fællesskaber**

En stor del af danskeres hverdagsliv er rammesat steds- og tidsligt. Vi bevæger os ind og ud af funktionsspecifikke steder som institutioner og skole og i forbindelse med fritidsaktiviteter og arbejde. Steder, hvis sociale rammesætning er gennemtvungne for de typer af fællesskaber, vi indgår i. I kontrast til institutionaliserede hverdagssteder kan man i byen organisere fællesskaber, som har en mobil karakter. På baggrund af et toårigt antropologisk feltarbejde, foretaget i forbindelse med min ph.d., udforsker artiklen fællesskaber, som er matrikelløse og jeg problematiserer, hvilken pædagogisk betydning steder har for mødet mellem mennesker.